

سرشناسه: احمدی، خدابخش، ۱۳۴۷ -

عنوان و نام پدیدآور: اخلاق حرفه‌ای در مشاوره و روان‌درمانی / مولف خدابخش احمدی.

مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۴۹۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۲۳-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۴۷۱ - ۴۸۷.

موضوع: مشاوران بهداشت روانی -- اخلاق حرفه‌ای

Mental health counselors -- Professional ethics

رده بندی کنگره: RC۴۶۶

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۲۰۴۲۵۶

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۹۰۱۲۶۸۸

اطلاعات رکورد کتاب‌شناسی: فیپا

عنوان: اخلاق حرفه‌ای در مشاوره و روان‌درمانی

مؤلف: دکتر خدابخش احمدی

صفحه‌آرا: ملیحه طرقي جعفری

مدیر تولید: داریوش سازمند

ناشر: دانژه

لیتوگرافی، چاپ: مهر / الوان

شمارگان: نسخه ۵۵۰

قطع: رقعی

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۲۳-۷

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران: خیابان استاد مطهری - خیابان سلیمان خاطر (امیر اتابک) - کوچه اسلامی - شماره ۴/۲

کد پستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۳۱ تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۱۲۰۸۳ تلفکس: ۸۸۸۴۲۵۴۳

تلفن دفتر پخش: ۶۶۴۷۶۳۷۵ - ۶۶۴۶۲۰۶۱ فکس: ۶۶۴۷۶۳۸۹

قیمت: ۳۳۰۰۰ تومان

فهرست

مقدمه	۷
فصل اول: ماهیت اخلاق	۱۷
فصل دوم: اخلاق حرفه‌ای	۵۱
فصل سوم: صلاحیت مشاور و روان‌درمانگر	۹۹
فصل چهارم: رضایت آگاهانه	۱۴۹
فصل پنجم: مباحث اخلاقی در ارتباط مشاوره‌ای	۱۷۹
فصل ششم: موضوعات اخلاقی در فرایند مشاوره و روان‌درمانی	۲۳۳
فصل هفتم: مباحث اخلاقی در مشاوره ازدواج و خانواده	۲۷۵
فصل هشتم: مباحث اخلاقی در راهنمایی و مشاوره آنلاین	۳۱۷
فصل نهم: مباحث قانونی در مشاوره و روان‌درمانی	۳۴۳
فصل دهم: موضوعات اخلاقی در پژوهش و انتشارات علمی	۳۹۷
منابع	۴۷۱
موضوع‌نما	۴۸۹

مقدمه

مشاوره یک ضرورت زندگی امروزی است. اصول مشاوره دو جنبه دارد: اصول حرفه‌ای و اصول اخلاقی. در مشاوره و روان‌درمانی ناگزیر به رعایت اصول اخلاقی^۱ به معنای انجام فضایل و ترک رذایل در رفتار حرفه‌ای هستیم. گرچه وجدان اخلاقی سالم، این اصول را می‌شناسد و رعایت می‌کند؛ اما با توجه به گستردگی و وسعت مباحث اخلاقی و مسئولیت خطیر مشاوره، ضروری است تمامی متخصصان از معیارها و اصول اخلاقی حرفه‌ای خویش آگاه باشند. از سویی دیگر مباحث اخلاقی و قانونی با هم در ارتباط هستند، رعایت معیارهای اخلاقی به معنای رعایت ضوابط قانونی هم هست. البته مباحث اخلاقی فراتر از ضوابط قانونی است.

در مشاوره و روان‌درمانی مباحث اخلاقی به دلایلی چند ضرورت دارد:

- **اولا** رابطه مشاوره‌ای یک رابطه انسانی منحصر به فرد است که باعث شده مشاوره و روان‌درمانی فراتر از یک شغل یا حرفه باشد. همه متخصصان باید تلاش کنند تا این رابطه همواره سالم و سازنده باقی مانده و آسیب نبینند. چرا که مشاوره و روان‌درمانی بر اعتماد عمومی استوار است و هر نوع آسیبی بر این رابطه می‌تواند در درجه اول به مراجع و بعد حرفه مشاوره و نهایتاً به خود متخصص آسیب رساند.

- **دوم** اینکه رابطه مشاوره‌ای عامل تغییر در مراجع است. تمامی نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی، رابطه‌ی درمانی را کلید ورود به درمان و اصل و پایه تغییر می‌دانند. ارتباط درمانی هم عامل تغییر و هم زمینه ایجاد تغییر می‌باشد. بدون ایجاد رابطه، اقدامات درمانی اثربخش نیست. مشاوره و روان‌درمانی به جای تکنولوژی و ابزار به رابطه وابسته است. مسئول برقراری، مدیریت و کنترل رابطه‌ی درمانی، مشاور است. این توانمندی بخشی از شخصیت مشاور را تشکیل می‌دهد. شخصیت و چگونگی بودن مشاور مهم است نه صرفاً دانش و معلومات او. حال سؤال این است که در رابطه چه عناصری وجود دارد که باعث تغییر می‌شود؟ و عناصر اساسی ارتباط چیست؟ در مشاوره مهم است که مراجع، مشاور را بپذیرد و او را قبول داشته باشد. و ما به عنوان مشاور همان کسی باشیم که بشود به ما اعتماد کرد. پس سنگ زیربنای رابطه اعتماد است. وقتی مراجع اعتماد کند رابطه شکل می‌گیرد. تصور رایج این است که در جلسه اول مشاور مراجع را ارزیابی می‌کند، در حالی که این ارزیابی دوجانبه است و مراجع هم مشاور را ارزیابی می‌کند. مراجع ارزیابی می‌کند که آیا مشاور او، همان کسی است که در پی آن بوده؟ هر اندازه مشاور صداقت و همخوانی بیشتری داشته باشد، بهتر می‌تواند انعکاسی واقعی از مراجع را جلوه دهد و مراجع خودش را بهتر در او می‌بیند. هنر مشاور در این است که آینده‌ی خوبی برای انعکاس باشد. رعایت اصول اخلاقی به مشاور کمک می‌کند تا او خودش باشد، خودی که یک‌رنگ و واقعی است.
- **سوم** اینکه، اگر اصول اخلاقی در مشاوره رعایت نشود، تلاش‌های حرفه‌ای زیر سؤال رفته و به مراجع آسیب وارد می‌شود. از آنجایی که اصول اخلاقی، پایه‌ای برای ضوابط قانونی و قضاوت‌های حقوقی است، عدم رعایت آن‌ها موجب مشکلات قانونی برای درمانگر می‌شود. متأسفانه در کشور ما با وجود شکایات متعددی که از مشاوران و روان‌درمانگران می‌شود، قوانین حقوقی ویژه مشاوره و روان‌درمانی وجود ندارد. از سوی دیگر عدم رعایت ضوابط اخلاقی علاوه بر مراجع، موجب آسیب به حرفه مشاوره و روان‌درمانی هم می‌شود و

موجب سلب اعتماد عمومی به مشاوران می‌گردد. قابل ذکر است که هنوز هم بخشی از تخلفات مشاوره‌ای به مراجع قانونی گزارش نمی‌شود، چرا که همه مراجعین و حتی مشاورین از قوانین و تخلفات مشاوره‌ای آگاه نیستند.

- شما به‌عنوان مشاور و روان‌درمانگر برای دقایقی موقعیت‌های زیر را تصور کنید. ممکن است در شرایط واقعی نیز با این موقعیت‌ها مواجه شده باشید یا با خواندن این‌ها خودتان نیز موقعیت‌هایی را تصویرسازی کنید:
- یکی از همکارانتان به شیوه‌ای نامناسب درباره مراجعانش صحبت می‌کند، به‌صورتی که دیگران نیز می‌توانند به راحتی حرف‌های او را بشنوند. همکاران می‌گویند که گفتن لطیفه درباره مراجعانش برای او نوعی تفریح است و این باعث می‌شود که وی زندگی را زیاد سخت نگیرد.
- خانمی که هم‌اکنون مراجعتان است، به شما می‌گوید که توسط درمانگر قبلی مورد اغوی جنسی قرار گرفته و به‌دنبال آن افسرده‌گی‌اش تشدید شده است.
- یکی از همکارانتان اعلام می‌کند که با مراجعان خود رابطه اجتماعی برقرار می‌کند. او این روش را یک روش مناسب و ابتکاری تلقی کرده و اظهار می‌کند مراجعانش از این وضع رضایت دارند. او معتقد است که صرف وقت در روابط اجتماعی با مراجع به افزایش بینش و خودآگاهی او کمک می‌کند و در عمل مراجع را یاری می‌کند تا به‌طور مؤثرتر در جلسات درمانی شرکت نماید.
- یکی از همکارانتان فراتر از شایستگی و صلاحیت علمی خود کار می‌کند. او هیچ تمایلی به کار آموزی اضافی ندارد و نظرات کافی هم بر کار او اعمال نمی‌شود. وی مدعی است که بهترین روش برای یادگیری مشاوره و روان‌درمانی کار با مراجعانی است که مشکلات عجیبی دارند نه کارآموزی تحت نظر.
- یکی از همکارانتان به شما می‌گوید که تقریباً تمام مراجعان از مشکلات جنسی رنج می‌برند و او از انواع مشکلات جنسی مراجعان خود برای شما تعریف می‌کند. او از جلسات مشاوره خود مطالبی را برای شما بیان می‌کند که شما از شنیدن آن‌ها شرم دارید و این حدود بررسی و کاوش در موضوعات جنسی مراجعان را در صلاحیت حرفه خود نمی‌دانید.

- مراجعی در نهایت اعتماد می‌گوید که می‌خواهد رازی را با شما در میان بگذارد و آن اینکه کار او توزیع مواد مخدر در مدارس شهر است. او می‌گوید برای افزایش درخواست مواد از شیوه‌های فریبنده‌ای استفاده می‌کند. او از شما خواهش می‌کند که این موضوع را در پرونده او ثبت نکنید و به کسی هم نگویند.

- صاحب‌خانه دوره دانشجویی شما، با شما تماس می‌گیرد و درخواست می‌کند که یک نسخه آزمون هوش در اختیارش قرار دهید تا پس از اجرای آن نتیجه را برای شما بفرستد تا از وضعیت هوش فرزندش اطمینان حاصل کند.

- دوست دوره دانشجویی شما که رشته تاریخ می‌خواند در شرف ازدواج است. او می‌خواهد به‌طور مخفیانه وضعیت روانی طرف مقابل را ارزیابی کند. بنابراین از شما آزمون مناسبی را درخواست می‌کند. از شما می‌خواهد تا آزمون MMPI را به او بدهید تا او در فرصتی مناسب از فرد مقابل آزمون بگیرد و داده‌ها را برای تغییر به شما تحویل دهد.

• و.....

مطالب این کتاب به بررسی و بحث درباره مواردی مشابه موقعیت‌های فوق می‌پردازد تا باید و نبایدهای اخلاقی در کار حرفه‌ای خود را بدانیم. یقیناً لازمه‌ی بحث درباره رفتارهای اخلاقی و غیراخلاقی حرفه مشاوره و روان‌درمانی، داشتن جرئت است. مطالب و مباحث این کتاب ممکن است برای برخی از خوانندگان ناخوشایند باشد. به هر حال، آن‌ها واقعیت‌های حرفه‌ی ما هستند. باید اصول و معیارهای اخلاقی حرفه، مورد بحث، مجادله و مباحثه قرار گرفته و تکمیل شوند. حرف ما این است که تمام مشاوران و روان‌درمانگران باید از معیارهای اخلاقی و موارد غیراخلاقی حرفه‌ی خود آگاه باشند. تخطی از این معیارها ممکن است بر عملکرد آن‌ها آسیب بزند. هر چند در بسیاری از حرفه‌ها و نیز در حرفه‌ی مشاوره و روان‌درمانی برخی کشورها، مباحث اخلاقی و مباحث قانونی به هم پیوسته‌اند و وقتی درمانگری معیارهای حرفه‌ی خود را رعایت می‌کند، در واقع قوانین اجتماعی و ضوابط قانونی را رعایت کرده است، اما در کشور ما هنوز قاضی دادگاه با استفاده از

قوانین عادی و یا قوانین عمومی سایر حُرَف با تخلفات مشاوره و روان‌درمانی برخورد می‌کند و هنوز حرفه مشاوره و روان‌درمانی فاقد ضوابط قانونی است. البته سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور نظام‌نامه اخلاق حرفه‌ای را منتشر کرده است و این می‌تواند مبنای مناسبی برای قضاوت‌های اخلاقی و قانونی در مشاوره و روان‌درمانی باشد.

مشاوران و روان‌درمانگران باید از ضوابط اخلاقی در کار حرفه‌ای خود پیروی کنند. آن‌ها الگوی مراجعان هستند و انتظار رعایت ضوابط اخلاقی از آن‌ها بیشتر است، ضمن اینکه عدم رعایت این ضوابط موجب ضرر و زیان‌هایی برای مراجع و سایر افراد جامعه خواهد بود. به تمامی شاغلین حرفه مشاوره و روان‌درمانی، توصیه می‌شود، با ضوابط و معیارهای حرفه خود آشنا باشند، به‌طور دائم اطلاعات خود را در این زمینه روزآمد کرده، ضوابط اخلاقی را رعایت کنند و در مورد موضوعات قانونی و اخلاقی با یکدیگر به مشورت و بحث بپردازند. به‌خصوص به مشاورانی که با کودکان و خردسالان، افرادی که اختیاری از خود ندارند، افراد دچار بحران، محکومین زندان‌ها و یا افرادی که قصد خودکشی داشته‌اند، کار می‌کنند، به‌طور جدی‌تری توصیه می‌شود تا معیارها و ضوابط اخلاقی مرتبط با کار خود را بیاموزند. آگاهی از مسئولیت‌ها و حقوق قانونی نه تنها باعث کمک به رابطه‌ی‌آورانه می‌شود، بلکه شما را از دادخواهی به دلیل غفلت و ناآگاهی بی‌نیاز می‌سازد.

مشاوران و روان‌درمانگران برای ارزش، شأن و منزلت انسان احترام قائل‌اند و برای حفظ و حمایت از حقوق اساسی انسان‌ها تلاش می‌کنند. آن‌ها متعهدند که دانش خود را درباره رفتار انسان افزایش دهند، به انسان‌ها کمک کنند تا درباره خودشان و دیگران شناخت حاصل کنند و بالأخره تلاش خود را برای رفاه انسان‌ها به کار گیرند. جهت نیل به این اهداف، آن‌ها هرگونه تلاشی که در راستای خدمت به مراجعان باشد را انجام می‌دهند. آن‌ها مهارت‌های خود را در جهت اهدافی که منطبق با ارزش‌های انسانی باشد، به کار می‌گیرند. مشاوران و روان‌درمانگران در ارتباط خود با مراجعان احساس آزادی می‌کنند و احساس آزادی لازم را جهت رشد در اختیار آن‌ها قرار می‌دهند. آن‌ها قبول

دارند که پذیرش مسئولیت این آزادی مستلزم صلاحیت‌های علمی، داشتن عینیت، کاربرد فنون درمانی و علاقه به نیازهای مراجعان است.

مشاوران باید به‌طور مداوم در جهت بهبود و ارتقای فعالیت‌های حرفه‌ای تلاش کنند و از یافته‌های جدید مطلع شوند و در انجام تحقیقات مورد نیاز مشارکت نمایند. همچنین انتظار می‌رود که مشاوران و روان‌درمانگران معیارهای اخلاقی را رعایت کنند و برای نیل به اصول اخلاقی سطح بالا تلاش نمایند.

علی‌رغم پیشرفت‌هایی که در جامعه ایران، در زمینه مشاوره و روان‌درمانی به‌وجود آمده است، هنوز مباحث اخلاقی به‌عنوان یک ماده درسی در برنامه‌های تربیت روان‌درمانگر در دانشگاه‌ها به‌خوبی و برای تمامی مقاطع و دوره‌ها وارد نشده است. البته در چند سال اخیر برنامه‌های آموزش اخلاق حرفه‌ای برای مشاوران و روان‌درمانگران به شکل ماده درسی یا آموزش‌های کارگاهی افزایش یافته است. همچنین تعداد منابع مکتوب از قبیل کتاب و مقاله رو به افزایش نهاده است.

در کتاب حاضر، اصول و ضوابط اخلاقی در مشاوره و روان‌درمانی مورد بحث قرار گرفته است. هدف این مباحث، علاوه بر حصول آگاهی، برانگیختن شما مشاوران و روان‌درمانگران برای تفکر بیشتر در این زمینه است تا پایه و اساس محکمی برای تصمیم‌گیری و عملکرد اخلاقی داشته باشید. مشاوران و روان‌درمانگران معمولاً در کارشان با موقعیت‌های مختلفی که نیاز به تصمیم‌گیری‌های اخلاقی دارد، مواجه می‌شوند. در چنین موقعیت‌هایی آشنایی و کاربرد اصول اخلاقی، بیشتر برای آن‌ها اهمیت پیدا می‌کند. در بعضی از این موقعیت‌ها مشاوران و درمانگران با سؤالاتی مواجه می‌شوند که پاسخ روشنی برای آن ندارند. آن‌ها باید راه‌هایی را پیدا کنند تا برای مراجعان خود بیشتر مفید باشند. آن‌ها می‌توانند از طریق مشورت با همکاران، اساتید و مربیان، مطالعه یافته‌های جدید و شرکت در دوره‌های آموزشی و بازآموزی و آگاهی از عملکرد اخلاقی منطبق بر فرهنگ حاکم بر جامعه، میزان اثربخشی خود را افزایش دهند. از دیگر روش‌های کسب آگاهی در زمینه موضوعات

اخلاقی، عضویت در مراکز علمی مرتبط با حرفه خود همچون انجمن‌های مشاوره و روان‌شناسی است. این مراکز و انجمن‌ها اعضای خود را با اطلاعات جاری و معیارهای اخلاقی آگاه می‌سازند.

آنچه در اینجا تحت‌عنوان مباحث اخلاقی آمده است، نباید صرفاً مطالعه شده و به حافظه سپرده شود، بلکه باید با زندگی حرفه‌ای مشاور آمیخته شود. ضوابط اخلاقی، قابل بازنگری و توسعه‌اند. مشاوران و درمانگران می‌توانند اصول و ضوابط اخلاقی را به بحث بگذارند. بنابراین، مطالعه و یا گذراندن دو واحد درسی در زمینه مباحث اخلاقی، نمی‌تواند شاغلین مشاوره و روان‌درمانی را برای یک عمر حرفه‌ای بیمه کند. آن‌ها باید دائماً به این مباحث مراجعه کنند، آن‌ها را مرور کرده و به بحث بگذارند. معیارهای اخلاقی جدید را بیاموزند و تجارب حرفه‌ای خود را با این معیارها منطبق سازند. چنانچه در زمینه عملکرد اخلاقی به یافته‌های تازه‌ای رسیدند آن را منتشر کرده و در اختیار سایر شاغلین قرار دهند معمولاً به مرور که افراد تجارب حرفه‌ای بیشتری کسب می‌کنند، ابعاد جدیدی از موضوعات اخلاقی برای آن‌ها مکشوف می‌شود. برخی از دانشجویان مشاوره، این گونه بر خودشان تحمیل می‌کنند که باید همه مسائل و موضوعات اخلاقی را قبل از شروع کار مشاوره و درمان برای خودشان حل کرده باشند. در حالی که موضوعات اخلاقی دائماً در حال گسترش هستند. از آنجایی که معیارهای اخلاقی مطرح شده برگرفته از اصول روابط انسانی است؛ بنابراین، زیربنای ضوابط اخلاقی حرفه مشاوره و روان‌درمانی در تمام مراکز، سازمان‌ها و انجمن‌های علمی از تشابه اساسی برخوردار است.

در سال‌های اخیر آگاهی عموم مردم و شاغلین مشاوره و روان‌درمانی از مسئولیت‌های اخلاقی و نقش آن در تسکین درد مراجعان افزایش یافته است. با توجه به اینکه گروه وسیعی از مردم به خدمات مشاوره و روان‌درمانی نیاز پیدا کرده‌اند و به دنبال دریافت خدمات حرفه‌ای می‌روند، مسئولیت اخلاقی متخصصان دو چندان مهم شده است و ضرورت دارد معیارهای اخلاقی در سمینارها، کنفرانس‌ها و کمیته‌هایی متشکل از متخصصان مورد بررسی قرار

گیرد.

کتاب حاضر در زمانی تدوین و ارائه شده است که مشاوره و روان‌درمانگری در کشور ما در اوج شکوفایی قرار دارد، انجمن‌های علمی این حرفه فعال هستند، سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره به مراحل رشد و گسترش رسیده است، مجلات و کتب علمی در این حوزه به‌طور گسترده‌ای افزایش یافته، آموزش و تربیت مشاور و روان‌درمانگر در تمامی مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری برقرار است، ارائه خدمات مشاوره‌ای در بسیاری از مناطق و شهرهای کشور دایر شده و اعتماد و اقبال عمومی نسبت به این حرفه رو به گسترش است. این در حالی است که مباحث اخلاقی حرفه هنوز در گام‌های اول قرار دارد. بسیاری از دانش‌آموختگان این حرفه حتی آگاهی کافی از این مباحث ندارند. در چنین شرایطی کتاب حاضر تلاش دارد تا زمینه توجه جدی به موضوعات اخلاقی در مجامع علمی، دانشگاهی و در بین متخصصان حرفه مشاوره و روان‌درمانگری را فراهم سازد. هرچند در تدوین مطالب کتاب تلاش شده است تا از منابع و نوشته‌های موجود در این زمینه بهره گرفته شود، با این وجود، کتاب نه مدعی جامعیت است و نه ادعای قطعیت مطالب را دارد. یقیناً مطالب کتاب هم نیاز و هم توانایی این را دارد تا کنجکاوی، تفکر، بحث و پژوهش علمی خوانندگان را تحریک کرده و برانگیزاند. این همان هدف اصلی نویسنده است و امید می‌رود نظرات، واکنش‌ها، دیدگاه‌ها و نتایج پژوهش علاقه‌مندان، به تکمیل شدن این مباحث در حرفه مشاوره و روان‌درمانگری منتهی شود.

مطالب کتاب در ده فصل تدوین شده است. فصل اول ماهیت اخلاق را به‌عنوان علم اخلاق و فلسفه اخلاق مورد بررسی قرار داده است؛ فصل دوم به موضوع اخلاق حرفه‌ای پرداخته است و در آن نظام‌نامه اخلاقی و تصمیم‌گیری اخلاقی مورد تأکید قرار گرفته است؛ در فصل سوم صلاحیت مشاور و روان‌درمانگر از جهات گوناگون از قبیل صلاحیت شخصیتی، صلاحیت علمی و تخصصی و صلاحیت اخلاقی مورد بحث قرار گرفته است؛ فصل چهارم به بحث اساسی رضایت آگاهانه اختصاص دارد و علاوه بر ضرورت و

فرایند کسب رضایت بر موارد اختصاصی کسب رضایت مانند مراجعان کودک و مراجعان الزامی پرداخته است؛ در فصل پنجم مباحث اخلاقی در ارتباط مشاوره‌ای از جمله رازداری، روابط دوتایی و ارتباط صمیمی و جنسی آورده شده است؛ فصل ششم موضوعات اخلاقی در فرایند مشاوره و روان‌درمانی از قبیل سنجش و ارزیابی، به‌کارگیری فنون، ارجاع، موارد بین فرهنگی و مداخله در بحران را مورد بررسی قرار داده است؛ فصل هفتم به مباحث اخلاقی در مشاوره ازدواج و خانواده اختصاص یافته؛ و فصل هشتم مباحث اخلاقی در خدمات راهنمایی شغلی و تحصیلی مورد بحث قرار داده و همچنین ضوابط اخلاقی در مشاوره‌های نوظهور از قبیل مشاوره آنلاین را مطرح ساخته است؛ فصل نهم مباحث قانونی در مشاوره و روان‌درمانی را مطرح کرده و در آن انواع بدعملکردی در مشاوره و روان‌درمانی بحث شده است و نیز نظام‌نامه سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره گنجانیده شده و فرایند رسیدگی به تخلفات مشاوران آورده شده است؛ و در نهایت در فصل دهم موضوعات اخلاقی در پژوهش و انتشارات علمی به‌طور مفصل و به همراه برخی از راهنماها و ضوابط قانونی آورده شده است.

در اینجا وظیفه خود می‌دانم تا از تمامی کسانی که در تدوین، آماده‌سازی و در به اتمام رسیدن این کتاب، نویسنده را یاری کردند نهایت سپاسگزاری را داشته باشم. همکاران عزیزم که نظرات و پیشنهادات خوبی ارائه دادند و دانشجویان خوب رشته مشاوره و روان‌شناسی که مباحث را در کلاس‌های درسی مورد نقد و تحلیل قرار می‌دادند.

نکته نهایی اینکه در این کتاب واژه‌های مشاوره و روان‌درمانی مترادف و بعضاً به‌جای هم استفاده شده است. بر این واقفیم که بحث تاریخی در تشابه و تفاوت آن‌ها وجود دارد و به نتیجه‌ای هم نرسیده است و ما هم به میزانی به تفاوت بین آن دو اعتقاد داریم، ولی موضوع بحث اخلاق حرفه‌ای در بین مشاوره و روان‌درمانی آن قدر مشترکاتی دارد که تفاوت حرفه‌ای در بین آن‌ها را کنار بگذاریم و به‌طور مشترک به مباحث اخلاقی این دو حرفه یاورانه بپردازیم. لذا بدون ورود به این جدال پایان ناپذیر، در اینجا هر دو

مشاوره و روان‌درمانی را در کنار هم آورده‌ایم و هر جا مشاوره، روان‌درمانی، روان‌درمانگری آمده است منظور همان حرفه یابوری است که هم مشاوره و هم روان‌درمانی را شامل می‌شود.

خدا بخش احمدی